★ ఆయాచితం ★

★ రచన: వి. వి. సూర్యనారాయణ ★

శేఖరం పద్మావతిని వివాహం చేసుకోబోతున్నానంటే యెవ్వరూ యీర్ష్యపడలేదు. కాని ఆశ్చర్యపడ్డవాళ్లు మాత్రం లేకపోలేదు. అనుభవజ్ఞులూ శేఖరంతో చనువుగా తిరిగే పరిచయస్థులూ కూడా అతను వివాహం చేసుకోడంలోగల కీలకాన్ని కనిపెట్టలేక పోయారు. ఇన్నేళ్ళూ పట్నంలో డాక్టరుగా వుంటూ ప్రస్తుతం ప్రాక్టీసుయెత్తిపెట్టేస్తూన్న తన స్నేహితుడు రామారావు దగ్గర పుస్తకాలూ, హాస్పిటల్ పరికరాలూ, చవగ్గా కొని తను కూడా ప్రాక్టీసు పట్టణంలోనే మొదలు పెట్టడానికి సర్వసన్నాహాలూ చేసుకున్నాడు, శేఖరం. ఆ పరికరాలన్నీ కొనడానికి అధమం అయిదువేల రూపాయలన్నా కావాలి.

పద్మావతిదగ్గర చనిపోయిన భర్తతాలూకు ఆస్తి పదివేల రూపాయలు పైచిలుకు ఉందని యెల్లాగో పసికట్టగలిగేడు శేఖరం. అయితే, ఆ ఆస్తికోసమే పద్మావతిని వివాహం చేసుకోబోతున్నాడని మాత్రం అభిజ్ఞ వర్గాలుకూడా ఊహించలేనంత చాకచక్యంతో అతను సంచరించ గలగడంలోనే ఉంది విశేషం.

శేఖరం తను యెంతో హోదాగల పెద్దమనిషిలాగ కనిపించడానికి ఏలోటూ యెన్నడూ చేయలేదు. నిజం యెల్లాగున్నా పైకి మాత్రం మంచి అనుభవజ్ఞుడిలా కనపడి ఊళ్ళో పేరుప్రతిష్టలు గడించుకున్నాడు. అట్లా పెద్దల్లో పెద్దలాగా కనుపించడం కూడా అట్టే తేలికైనపని కాదు.

పద్మావతికూడా చాలా చురుకైన పిల్లనే చెప్పాలి. భర్త పోయినతరువాత సంవత్సరంపాటు పోకులు చెయ్యలేదు. కాని, తరువాత పూర్వాశ్రమంలో మల్లేనే తన్ను శృంగారించుకునేదుకు శాయశక్తులా పాటుపడేది. చక్కగా దువ్వి వదులుగా వేసిన బారెడు వాల్జడా, కోలటి ముఖం మీద చిన్న గుండ్రని కుంకుమబొట్టూ తల కదిపితే ఊగిసలాడే లోలాకులజతా ఆమె అందాన్ని ద్విగుణీకృతం చేసేవి. పైగా టిస్యూచీరల శృంగారం, తల్లో తురుముకొన్న విరజాజులు గుబాళించే సౌరభం—యువకులను మత్తెక్కించి ఆకర్షించడానికి చాలు—

పేదవాడైన శేఖరాన్ని పద్మావతి వివాహం చేసుకుంటుందని కాని, భర్త చచ్చిపోయిన పద్మావతిని ఆచారపరులు ఇంటిలో పుట్టిపెరిగిన శేఖరం వివాహం చేసుకుంటాడని కాని, యెవరూ ఊహించలేదు. అందుకే వారి వివాహం కొందరిలో ఆశ్చర్యాన్నీ, కొందరిలో అలజడినీ రేకెత్తించింది.

వివాహంఅయిన కొన్నాళ్లవరకూ శేఖరం తన ప్రాక్టీసుసంగతి పద్మావతికి తెలియపర్చలేదు. భార్యతో అన్యోన్యంగా ఉన్నట్లు కనుపించేవాడు. తనభర్త తనతో అరమకలు లేకుండా అన్యోన్యంగా ఉండడం తమ భావిజీవిత సౌఖ్యానికి పునాదిరాయిగా ఊహించుకొని మురిసిపోయేది పద్మావతి. శేఖరం భార్యయెడల చూపే అనునయమూ ప్రేమ, ఆపేక్ష అతనికి అనుకూలంగా పనిచేశాయనే చెప్పాలి. తన తెలివి తేటలవల్లా చాకచక్యంవల్లా తాను ప్రాణంకోరినా యివ్వడానికి వెనుదీయని స్థితిలోకి తీసుకువచ్చాడు భార్యని. 'నిదానిస్తే అన్నీ వాటంతటవే జరుగు

తాయి' అనేరకం మనిషేమో, చాలా నెమ్మదిగా ఓర్పుతో మెలకువతో ప్రవర్తిస్తూ జయాన్ని తన కాళ్లవద్దకే లాక్కురాగలిగేడు శేఖరం.

అందు కనుగుణంగానే పద్మావతికి పెళ్ళయిన మర్నాటినుంచీ భర్తపై ఒకవిధమైన భక్తి ప్రేమా గౌరవం అలవడ్డాయి. యెప్పుడూ శేఖరం తన వద్దనే ఉండాలి- తనను ముద్దులలో కౌగలింతలలో ముంచి తేలుస్తూవుండాలి. శేఖరంకూడా అలాగే చేస్తుండేవాడు. పద్మావతి అతని తల పట్టుకొని, ముఖాన్ని తనముఖంమీదకు వంచుకొని, 'కళ్లు మూసుకోండి' అనేది. అతను మూసుకునేవాడు ఆమె ముద్దు పెట్టుకొనేది. అతను నవ్వేవాడు. నాక్కావాలసింది యిచ్చేరు, మీకేం కావాలి? అనడిగే దామె. 'నువ్వే నాక్కావాలి' అనేవాడు అతను. మళ్లా యిద్దరూ కేరింతలుకొడుతూ ప్రణయసీమల్లో విహరించేవారు- రోజూ ఇదే వరస.

ఒకనాడామె మామూలుగానే అడిగింది, 'మీకేం కావాలి?' అని.

ఈసారతను "నువ్వేకావాలి" అనలేదు. "డబ్బుకావాలి" అన్నాడామెను దగ్గరకు లాక్కుంటూ.

"యెందుకూ?"

"పట్నంలో ప్రాక్టీసుపెడదా మనుకుంటున్నాను- దానికి కొన్ని పరికరాలూ, పుస్తకాలూ కొనుక్కోవాలి

"యెందుకు పోనిద్దురూ, మనకు గడవదా యేమిటి? ఇల్లాగే రోజూ మిమ్మల్ని నేనూ, నన్నుమీరూ చూస్తూకూర్చుంటే యెంతహాయి, యెంత ఆనందము!"

"కూర్చుని యెన్నాళ్లు తినగలం చెప్పు? కష్టపడి సంపాదించుకొని తినేదానికీ, కూర్చొని తినే దానికీ తేడాలేదూ?"

"సరే మీయిష్టం యెంత కావాలేమిటి?"

"ఆ! యెంత?....పదివేలుంటేచాలు. మళ్లా సంవత్సరాదికి గిర్రున తిరిగివస్తాయి మన పదివేలూమనకి" నిజానికి శేఖరానికి అయిదువేల రూపాయలుంటే చాలు. కాని పాచిక మాత్రం పదివేలకే వేశాడు-

అతని పాచికపడింది. ఆమె పదివేల రూపాయలనోట్లూ తీసికొచ్చి అతని చేతిలోపెట్టి "ఐతే యెప్పుడు ప్రయాణం? నేనుకూడా మీతో వచ్చేస్తాను" అంది.

"శుభస్య శీఘ్రం. రేపే బయలు దేరుదాం" అన్నాడు శేఖరం-

మర్నాడు అనుకున్న టైంకే యిద్దరూ స్టేషన్‌కు చేరుకున్నారు- రైలు రెండుగంటలు లేటు అని తెలుసుకునేసరికి శేఖరం చాలా చికాకు పడ్డాడు- యెంత తొందరగా ఆవూరు వదలిపెడుదామా అని వుంది శేఖరానికి- పద్మావతితో అన్నాడు.

"రైలు రావడానికింకా చాలాసేపు కూర్చోవాలి. బస్సులోపోతే హాయిగా వుంటుందేమో!"

"అలాగే" అంది, పద్మావతి అమాయకంగా.

వెనక్కి తిరిగివెళ్ళి యిద్దరూ బస్సెక్కేరు- పద్మావతిని వెనకవైపు ఆడవాళ్ళసీట్లో కూర్చుపెట్టి, శేఖరం ముందుసీట్లో కూర్చున్నాడు. అప్పటికే బస్సు కిటకిటలాడుతుందేమో కూర్చుందుకి సీటుదొరక్క పద్మావతి నించునే ఉంది "రైట్" అని అరిచి 'కూర్చోవమ్మా' అని గదిమేడు కండక్టరు. యెలాగైతేనేం యిద్దరే ఆడవాళ్లమధ్య యిరికింది పద్మావతి- ఒక వైపునుండి చుట్టకంపూ, మరొకవైపునుండి చేపలకంపూ పలకరిస్తున్నాయి ఈవిధమైన నానావిధపరిమళాలను ఆహ్వానిస్తూ కాలుసర్దుకోవడానికి కూడా వీలు లేనంత యిరుగ్గాకూర్చోడం పద్మావతికి ముళ్ళమీద కూర్చున్నట్టుంది- కుదుపుల్తో లోపలకూర్చున్న మనుష్యులు సరాసరి ఊపుకుతగుల్తూ ఒక్కొక్కసారి వీళ్ళబుర్రలు ఢీకొట్టుకుంటుంటే

బయలుదేరింది బస్సు. గవరమనిషీ, పోలీసూ, కలక్టరాఫీసు గుమస్తా, సబిన్స్పెక్టరూ వర్తకుడూ వంటబ్రాహ్మడూ—అంతా యెరమరికలులేకుండా ఒకళ్ళ ఒళ్లో ఒకళ్లు కూర్చున్నారు. ఈవిధంగానైనా సర్వమానవ సౌభ్రాతృత్వాన్ని అమల్లో పెడుతూ, అలవాటుచేస్తున్న బస్సువాళ్ళను అభినందించ వలసిందే!

మార్గమధ్యంలో బస్సుఆగింది. శేఖరం దిగి సోడాత్రాగి, పద్మావతికొకటి తెచ్చేడు. ఇట్లా అడక్కుండానే గ్రహించి తనక్కావలసిందంతా సమకూర్చేభర్తను పద్మావతి లోలోపల అభినందించుకొంది. చుట్టూ జనంలేకుండా వుంటే యధాశక్తి బహూకరించి వుండేదికూడా.

డబ్బు జాగ్రత్తగా వుందా అనడిగింది.

నిక్షేపంలా వుంది. అంటూవెళ్ళి తనసీటులో కూర్చున్నాడు.

కలక్టరాఫీసు గుమాస్తా క్రిందికిదిగి ఒక తెలుగు పేపరు కొనుక్కొచ్చేడు. దాన్నేమూడు ముక్కలుచేసి పోలీసూ, వర్తకుడూ కూడా పంచుకున్నారు. మరొకడు ఆప్యాయంగా చుట్ట కొనుక్కొని, దాని పొగతో అందరికీ ధూపం వేస్తున్నాడు. పద్మావతికి చాలా అసహ్యం అనిపించింది. తల తిరిగింది. దోకొచ్చినంత పనైంది.

రజాకార్ల ఘోరంతాలు మితిమీరిపోతున్నాయి! పేపరు చదువుకుంటున్నాడు, గుమాస్తా హుం అని హుంకరించి, గుడ్లెర్రజేస్తూ, బెల్టు బిగిస్తున్నాడు పోలీసు. ఆ రజాకర్లు తన ఎదురుగానే వున్నట్లుభావిస్తూ. మూలకూర్చున్న ముసలమ్మ అడుగుతూంది అమాయకంగా, "బాబూ" రజాకార్లంటేనూ ఈ కార్ణంతేసే వుంటాయా! యింకా పెద్దపెద్దవుంటాయా? అందరూ గొల్లుని నవ్వేరు. ముసలమ్మ చిన్నబుచ్చుకుంది.

రాజకీయాలూ, వేదాంతం, వాణిజ్యం—చతుష్షష్టికళలకు సంబంధించిన వివరాలూ చర్చలు సాగుతూనే ఉన్నాయి. బస్సుకుదుపుల్తో పరిగెడుతూనే ఉంది పద్మావతి కూర్చునే కునికిపాట్లు పడుతూంది.

పద్మావతికి తెలివొచ్చేసరికి బస్సు ఒకచిన్న ఊళ్లోఆగింది అప్పటికి బస్సు చాలామటుకు ఖాళీఅయిపోయింది. ముందు సీట్లోకి చూస్తే అందులో భర్తలేడు. కండక్టరును పిల్చి అడిగింది, "ఇందాకట్నుంచీ ముందుసీట్లో కూర్చున్నాయనేరీ?"

"ఎక్కడో దారిలో దిగిపోయుంటారు"

"అహ మేమిద్దరం పట్నంలో దిగాలే"

"ఏమో అది నాకేంతెల్సు?"

"చెప్పవోయ్! చెప్పు, ఆయన ఎక్కడదిగేరో ఎందుకుదిగేరో? ఆయన నాభర్తకనక అడుగుతున్నాను" ఆత్రుతగా కళ్ళల్లో నీరుతెచ్చుకుని అడిగింది.

"నన్నిడిచి వెళ్లొద్దే నారాజు .. కొంటెగా సంగతులువేస్తూ నండూరివారి పాట ఆలాపిస్తున్నాడు కాలేజీ విద్యార్థికాబోలు.

"ఇదిగో ఆలస్యంచెయ్యక దిగవమ్మా ఇక్కడేదిగుతావ, పట్నంలో దిగుతావా? చెప్పు నీమొగుడొక్కడే ఆకాశంలోంచి ఊడిపడ్డట్లు మాటాడుతావేం? దిగి వెనక్కువెళ్లే బస్సెక్కు" తొందరపడుతున్నాడు కండక్టరు.

ఆమెకు అపరిమితమైన దుఃఖం వచ్చింది— 'దిగుతాను' అంది అప్పుడే కదిలిన బస్సు ఆమెకోసం మళ్ళాఆగింది. ఆమెదిగింది .. . బస్సు కదిలింది, తన ముందుసీట్లోకూర్చున్న నాయుడుగారు మీసాలు మెలేస్తూ, కొరచూపులుచూస్తూ మీసాలసందులోంచి చిరునవ్వు నవ్వుతున్నాడు.

మగదక్షతలేవి ఆడబ్రతుకెంతఅలుసైపోయింది? భర్తకనిపిస్తాడేమోనని మళ్ళాచుట్టూ ఓసారి కలయజూసి పద్మావతి గట్టిగా ఏడవడం మొద

లెట్టింది. దారినపోతూన్న పోలీసు ఊడిపోతూన్న తోలుపటకా సవరించుకుంటూ దగ్గరకొచ్చి 'ఏయ్! ఎవరునువ్వు? ఎందుకేడుస్తున్నావు?' అని పరామర్శిస్తున్నాడు ఆమెతోపాటే అక్కడదిగిన వంటబ్రాహ్మడు జరిగిన సంగతంతా చెప్పాడు.

"ఈరకమంతా మనకి తెలుసునులే నాతోరా" అని చెయ్యిపట్టుకున్నాడు పోలీసు. ఆమె చీత్కారించుకుని చెయ్యివిదలించేసింది ఎక్కడకో?

తనెక్కడికి పోతున్నదో తనకే తెలియదు స్తిమితంగా ప్రశ్నించుకుంది, "నేనెక్కడికి వెళ్ళాలి? ఏంచెయ్యాలి? . జవాబు దొరకలేదు. తన భర్తకు హటాత్తుగా మతైనాపోయుండాలి, లేకత నసంగతి మరిచిపోయైనా ఉండాలి.

అయితే తనిప్పుడేం చెయ్యడం? — మళ్ళా మొదటిప్రశ్నే! పద్మావతిదగ్గర రెండు రూపాయలు మాత్రమే ఉన్నాయి. తిరిగి వెనక్కివెళ్ళడానిక్కూడా సరిపోదుసొమ్ము. ఏం చెయ్యగలదు కంగారులోనూ, దుఃఖంలోనూ మతి స్థిమితం ఉండదు. అదృష్టవశాత్తూ అవూళ్ళో తనమేనత్త కొడుకు రామదాసున్నట్లు జ్ఞాపకం వచ్చింది. రామదాసు ఆ వూళ్ళోనే ఉపాధ్యాయ వృత్తిలో ఉన్నాడు. పద్మావతి దారిపొయ్యేవాళ్ళసహాయంతో ఆతనియిల్లు కనుక్కో గలిగింది.

అప్పుడే స్కూలుకు బయలుదేరబోతూన్న రామదాసు పద్మావతిని గుమ్మంలోనే చూసి ఆశ్చర్యపోయేడు.

'పద్మా! . నువ్వా? . .ఏమిటిది? . . ఒంటరిగా ఎక్కణ్ణించి?' స్తబ్ధుడైపోయాడు. ఆమె ఆ పరిస్థితుల్లో ఒంటరిగా రావడాన్నిచూసి.

'నా భర్త మాయమై పోయేడు బావా! 'జాలిగా చూసింది పద్మావతి.

'నీభర్తా? . .ఎక్కడ?'

'బస్సులో'

'బస్సులో!?'

'ఔను....' ఆమె యేడుస్తూ సంగతంతా వివరించింది.

అంతా సాంతంగా విన్న తరవాత అన్నాడు రామదాసు. 'నేనున్నానుగా నువ్వేం భయపడకు. ఆయినా ఉదయాన్ని బాగాఉన్నాడా?'

"నిక్షేపంలా"

"సరే, కూడా ఏమైనాడబ్బుందా, అతనితో"

"ఆ! నాతాలూకు పదివేల రూపాయలూ ఉన్నాయి"

"అంతేనా? పదివేలూనా?"

'ఔను'

"అయితే యీపాటికి తిరుగుత్రోవ పట్టివుంటాడు "

పద్మావతికి భర్త వాలకమేమీ బోధపడలేదు. భర్త చేసినపని ఊహించుకొని నిర్ఘాంతపోయింది గాద్గదికంగా ఏదో మాట్లాడింది. "నా భర్త ఆ! అలా చేస్తారా?"

"నీ పదివేల రూపాయలతోనూ ఉడాయించేదని చెప్పేనుగా, అంతే. ఆడబ్బుకు నీళ్ళధారే!"

"అంతేనంటావా?" తెలివి తప్పిపడిపోయింది. పద్మావతి. పడిపోకుండా అతను చేతుల్లో పట్టుకున్నాడు

వీధిని పోయేవాళ్ళంతా వింతగా చూడ్డం మొదలెట్టేరు. అంచేత అతడామెను మెల్లగా భుజంమీద వేసుకొని యింట్లోకి తీసికెళ్ళి పరుపుమీద పడుకోబెట్టేడు. ఇంట్లో పనిమనిషి ఆశ్చర్యపోయి చూస్తూంది పనిమనిషిని పిల్చి రామదాసు చెప్పేడు, 'అచ్చమ్మా! ఈరోజు నేను స్కూలుకు వెళ్ళను హెడ్మాస్టరుగారికి ఈశెలవుచీటీ ఇచ్చేసి, మా యిద్దరికీ భోజనం కారియర్ లో తీసుకురా.'

(మొపాసా ఆధారంగా)

—0—